

PREDKLADACIA SPRÁVA

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov sa predkladá v súvislosti s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 - 2024, v ktorom sa uvádza, že „Vláda Slovenskej republiky umožní občanom Slovenskej republiky dlhodobu žijúcim na území iného štátu nadobudnúť občianstvo toho štátu bez straty občianstva Slovenskej republiky. Vláda Slovenskej republiky bude tiež riešiť situáciu osôb, ktoré na základe platného zákona prišli o štátne občianstvo Slovenskej republiky tak, aby im bolo vrátené na základe štandardných európskych princípov nadobúdania občianstva, a zjednoduší podmienky nadobúdania štátneho občianstva pre Slovákov žijúcich v zahraničí.“. Predmetný návrh zákona je aj v Pláne legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na mesiace september až december 2020.

Zmeny a doplnenie zákona si vyžadujú skúsenosti a poznatky z aplikačnej praxe a nutnosť riešenia existujúcich problémov pri vykonávaní zákona na úrovni Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a okresných úradov v sídle kraja.

Predložený návrh zákona reaguje na viaceré skutočnosti vychádzajúce z aplikačnej praxe, upravuje a dopĺňa niektoré ustanovenia zákona, ktoré absentovali alebo vyvolávali nejednotný výklad z pohľadu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ako aj okresných úradov v sídle kraja.

Z dôvodu príbuznosti českého jazyka sa uplatňuje výnimka z podmienky ovládania slovenského jazyka. Výnimka sa uplatňuje taktiež pre žiadateľov starších ako 65 rokov a žiadateľov, ktorí vykonali jazykové skúšky zo slovenského jazyka. Tieto výnimky sa uplatňujú aj u žiadateľov, ktorí majú vydané platné osvedčenie preukazujúce postavenie Slováka žijúceho v zahraničí.

Umožňuje sa nadobudnúť štátne občianstvo bývalým občanom Slovenskej republiky, ktorí ho stratili na vlastnú žiadosť, ako aj osobám so slovenským pôvodom po jednom z rodičov, prarodičov alebo praprarodičov.

Z hľadiska odstránenia pochybností o identifikácii osoby žiadateľa sa navrhuje predkladať k žiadosti iba platný doklad totožnosti obsahujúci aktuálnu podobu tváre žiadateľa. K dôvodom pre nevzniknutie štátneho občianstva Slovenskej republiky sa dopĺňajú ďalšie dôvody. V záujme ochrany maloletého dieťaťa a zabezpečenia účinnej realizácie rodičovských práv voči tomuto dieťaťu zo strany rodiča, ktorý je a naďalej zostane štátnym občanom Slovenskej republiky, sa navrhuje vylúčiť prepustenie takéhoto dieťaťa zo štátneho zväzku Slovenskej republiky.

Z dôvodu zmiernenia podmienok, za ktorých dochádza ku strate štátneho občianstva Slovenskej republiky zo zákona, ak štátny občan Slovenskej republiky nadobudne cudzie štátne občianstvo, sa ustanovujú výnimky, na základe ktorých nedochádza k tejto strate. K strate štátneho občianstva Slovenskej republiky nedôjde v prípade, ak štátny občan Slovenskej republiky v čase nadobudnutia cudzieho štátneho občianstva mal v tomto štáte povolený pobyt, registrovaný pobyt alebo inak evidovaný pobyt najmenej päť rokov.

Doplňajú sa ďalšie dôvody na zamietnutie žiadosti o vydanie osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky. Navrhuje sa upraviť spôsob zastupovania žiadateľa podľa tohto zákona.

V navrhovanej účinnosti zákona od 1. júla 2021 sa zohľadňuje predpokladaný priebeh legislatívneho procesu a dostatočná dĺžka legisvakancie na prípravu jeho vykonávania.

Z hľadiska obsahu navrhovaná právna úprava nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh zákona nezakladá vplyv na rozpočet verejnej správy a vplyv na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, na služby verejnej správy pre občana ani na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Návrh zákona predpokladá pozitívny vplyv na informatizáciu.

Predložený návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, zákonmi, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj v súlade s právom Európskej únie.

Návrh zákona bol predmetom riadneho medzirezortného pripomienkového konania. Na rokovanie vlády Slovenskej republiky sa predkladá s rozporom s Ligou za ľudské práva, Úradom splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny a s verejnosťou, ktorá uplatnila hromadné pripomienky, čo je uvedené v priloženom vyhlásení predkladateľa.

Návrh zákona bol dňa 16. februára 2021 prerokovaný v Legislatívnej rade vlády Slovenskej republiky a na rokovanie vlády Slovenskej republiky sa predkladá po zapracovaní jej pripomienok.